BENJI'S BISTRO

Benji's är en liten krog som rymmer stora tankar. Många blir lite trevligare bara av att gå in och betala sin lunch. Det är oftast Benjamin själv som håller ordning på kassan.

TEXT **Annika Edestrand** FOTO **Hilda Arneback**

Många säger att det är som att komma in i ett vardagsrum. I så fall är det ett ovanligt välkomnande vardagsrum där en vänlig trio väntar på att få servera dig lunch eller tappa upp en öl. Vid kassan står Benjamin Balsom. Han har downs syndrom. Om någon inte riktigt hör vad han säger dyker Love Lidström genast upp och hjälper till. Love är Benjamins personliga assistent. Bakom disken står Sussie Balsom, Benjamins mamma, och lagar lunch till gästerna. På ett år har den lilla krogen Benji's på Kungsholmen i Stockholm blivit ett uppskattat stamställe både för lunchätare och den som vill ta ett glas efter jobbet. Men medan de flesta öppnar krog för att förverkliga sina drömmar eller försörja sig, har Sussie startat restaurangen för att hennes 22-åriga son ska få ett jobb.

– Den dagliga verksamheten som erbjuds personer med downs syndrom passade inte Benji. Love och jag tror att det finns många som kan vara med i arbetslivet och bidra, inte bara kosta pengar, säger Sussie. Vi tog lite cateringuppdrag för att börja någonstans. Jag hittade den här lokalen för att vi skulle starta fik. Sedan fick vi alkoholtillstånd och då behövde vi börja laga mat. Vi tänkte inte så mycket, vi bara gjorde.

▲ **Benji, Love och Sussie samsas bakom krogdisken. Lokalen rymmer 16 sittande gäster och ovanligt mycket omtanke.**

◀ **Benjis mamma öppnade krog för att han skulle få ett jobb. Genom förmedlingen Arbetskamraterna hjälper Sussie Balsom och Love Lidström även andra med intellektuella funktionsvariationer att få kontakt med företag.**

Än så länge går verksamheten runt eftersom ingen tar ut lön, vilket fungerar för att Sussie och Love har lön som personliga assistenter. Efter en stunds samtal med assistenterna förstår man att det är en väldigt rymlig yrkesbenämning. Även om Sussie är van vid att "laga mat fort" mellan fotbollsträningar till fyra hungriga söner, konstaterar hon att det är något helt annat att klämma in sig i Benji's lilla kök med två kokplattor, varav bara den ena har inbyggd fläkt, och leverera lunch till ett ovisst antal gäster. Sussie fattade snabbt beslutet att inte hantera rå fisk och rått kött utan låta menyn vara i huvudsak vegetarisk. Kycklingen till glasnudlarna är ett undantag, den köper krogen färdiggrillad. Numera är det ofta fullsatt på de 16 platserna, och fler och fler kommer förbi och köper med sig lunch.

– I början gick det jättebra – då kom det inga gäster, skrattar Sussie. Det var bara

våra kompisar som åt här. Sedan kom några nyfikna från kvarteret, och sedan kom de tillbaka med sina vänner. Vi har vuxit väldigt långsamt. Allt på menyn, förutom kycklingen, är gjort från grunden. Jag lagar som jag skulle laga hemma och fuskar inte med något.

Eftersom både Sussie och Love har en stor vänkrets räckte den långt för den lilla lokalen, men det är bara en av anledningarna till att de inte gjort någon reklam för verksamheten. Det fungerar bra att Benji och Love hjälps åt att ta betalt, servera, duka av, diska och städa, men kommer det in för mycket folk i lokalen blir Benji stressad. Love måste också hinna med sina dubbla uppgifter, att se till att allt funkar för Benji och att gästerna får det de har beställt. För att vara en liten kvarterskrog håller Benji's en ovanligt hög servicenivå. Det är självklart att alla ska känna sig sedda och det är mer regel än undantag att personalen tar sig tid att verkligen prata med gästerna.

Man blir sitt bästa jag. Det är en ganska häftig grej som jag har sett här, en slags respekt"

– Visst, om någon vill sitta i fred går det också, vi stör ingen som fällt upp datorn, säger Love. Men vi skapar en relation med våra gäster, och många blir stamgäster. I bland tar det lite tid att få lunchen, och ibland blir det lite fel, men maten är bra och vi uppmärksammar alla som kommer in här. Idag var vi nog trevligast på hela Kungsholmen.

– Kanske det, säger Benji. Med trevliga och bra gäster.

– När det är mycket brukar du säga "yes!" när någon vill ta med maten, för då slipper du plocka undan, säger Love.

– Tråkigt, instämmer Benji.

Sussie beskriver stämningen på krogen som osvensk, alla hälsar på alla och för en stressad storstadsbo är det som att tiden lugnar ner sig innanför krogens butiksfönster. Love konstaterar att det händer något positivt med människor när de träffar någon som man kanske behöver ta extra hänsyn till.

– Synliga handikapp har ofta den effekten på folk. Man blir sitt bästa jag. Det är en ganska häftig grej som jag har sett här, en slags respekt. Hade det stått fyra Benji i stället för fyra vanliga dörrvakter utanför Spy Bar hade folk stått i raka led, säger Love med ett leende.

Även om Sussie, Love och Benji gillar att driva krog och mår bra av att se gästerna trivas och ha kul, finns det också ett högre mål med verksamheten än att mätta Kungsholmsbor och ordna after work med skön musik. Benji's är en del av Arbetskamraterna, en förmedling som Sussie och Love har startat för att underlätta kontakten mellan personer med intellektuella funktionsvariationer och olika arbetsplatser. Många drömmer liksom Benji om att ha ett meningsfullt

▲ Det händer att Benji dansar på jobbet, när han inte sköter kassan, serverar, dukar av eller dammsuger. Efter lunchrusningen finns det tid för Fyra i rad.

BENJI'S ligger på Kungsholmsgatan i Stockholm. Här serveras fem olika lunchrätter tisdag–fredag. Halloumigrytan och glasnudlarna med tillbehör är favoriter, men rödbetsbourguignon och vegetarisk chili går också hem. På onsdagar och fredagar har krogen öppet för after work. Övriga kvällar kan man abonnera, då arrangerar Benji's allt från födelsedagskalas till företagsmingel.

arbete, och allt fler företag inser värdet av att öppna arbetsplatsen för nya perspektiv. Förmedlingen kan innebära allt från en dag på en arbetsplats, till några veckor eller en längre anställning.

– Företag vill synas i ett gott sammanhang, det ligger i tiden, säger Love. Många har redan varit här, både Spendrups och H&M. Krogen visar hur vi tänker, som ett showroom. Många som kommer in har en relation till någon med ett intellektuell funktionsnedsättning – en syster, en bror, en kompis – och läser om Arbetskamraterna på väggen, plåtar av och skickar vidare. Vi är inget bemanningsföretag, men vi förmedlar kontakten.

På arbetskamraterna.se kan man som företag ta en titt på olika arbetssökandes profiler. Av profilen framgår exempelvis vad personen är extra intresserad av, och om hon eller han bör undvika branta trappor, hissar eller tunga lyft. Men det handlar inte bara om hinder, någon kan också vara särbegåvad och fungera ovanligt väl för rätt arbetsuppgifter. För vissa företag kan det ändå verka svårt att ta sig an en person som behöver stöd för att kunna jobba. Hur ska man göra om man känner sig vilsen? Sussie lutar sig fram, ser mig djupt i ögonen och låter om möjligt ännu vänligare än tidigare.

– Då tar man kontakt med oss, säger ”vi vill ha den här”, och så provar man. Om man vill kan man få lönebidrag och stöd i form av en medföljande person. Alla människor har något att bidra med, och företagen kan göra en stor insats genom att stärka självkänslan hos de här personerna. Allt i livet handlar om att våga!

> *”Alla människor har något att bidra med, och företagen kan göra en stor insats genom att stärka självkänslan hos de här personerna”*

▲ **Alla fem lunchrätter kostar lika mycket, då blir det lättare för Benji att ta betalt. Roligast är det när någon betalar med klocka eller telefon. Till lunchen får man Sussies hembakta bröd och pesto på soltorkad tomat.**

I den förklarande texten på krogväggen står det ”funktionsnedsatta”. Det är ett ord som väcker en del reaktioner. Vissa gäster blir väldigt förvirrade när Benji inte är på plats, och tittar länge och forskande på Sussie och Love för att förstå vem som hjälper vem. Vi kommer in på hur svårt det är att över huvud taget hitta orden för vad som skiljer personer som Benji från sådana vi vant oss vid att betrakta som vanliga vuxna. Pålästa gäster har ibland problem med själva ordvalet.

– Numera ska man prata om funktionsvariation, säger Sussie. Det är svårt att hitta en bra benämning, jättemånga börjar stamma när de pratar med mig. ”Vad heter det?” Det blir väldigt komplext. Vi kan bidra med att avdramatisera. Det är inte konstigare än så här.

Sussie sveper med handen ut mot den lilla krogen. Benji tycker att det är dags att avsluta intervjun.

– Det är skitbra. Så. Nu har jag pratat klart. ◉

Mat och dryck tillhör livets allra godaste glädjeämnen. Därför är det inte utan stolthet vi presenterar GastroNord 2020, norra Europas i särklass godaste och viktigaste mötesplats. Det här är årets händelse för dig inom HoReCa. Här hittar du allt inom mat och dryck. I år har vi dessutom fler aktiviteter än någonsin, som Pizza-SM, Glass-SM, dryckesprovning och GastroSummit. Det här vill du garanterat inte missa.

31 MARS–
2 APRIL
2020

GastroNord

Stolt sponsor av Bocuse d'Or - Träffa team Sweden på plats

SAVE THE DATE!

Missa inte årets hotellmässa:

Lounge Expo

31 mars – 2 april 2020

Träffa branschen och ta del av nyheter och inspirerande föreläsningar.

NYA LOUNGE EXPO WHERE PEOPLE MEET

En biljett – två mässor!

Använd kod: loungeexpo – Med denna kod har du fri entré till både Lounge Expo och GastroNord alla dagar! Registrera din kod på **www.loungeexpo.se**